GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22.
„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 154. *Duminecă 26 Augustŭ (7 Septembre)* 1884.

Braşovŭ în 25 Augustŭ (6 Sept.)

Astăḍĭ ne vedem constrînşĭ de a aduce la cunoscinţa publică unŭ nou faptŭ săvîrşitŭ în contra nóstră, unŭ faptŭ isvorîtŭ din micinimia şi din frica vrăşmaşilorŭ naţionalităţii române, unŭ faptŭ ridicolŭ faţă cu orĭ ce omŭ cultŭ alŭ vécului presentŭ, şi prin care se ilustréză de minune situaţiunea nóstră actuală.

Omenii guvernului ungurescŭ, carĭ ameninţă prin ḍiarele lorŭ aci pe Austriacĭ, aci pe Românii din România, şi carĭ îşĭ iau din când în când aerulŭ ca şi cum dela voinţa d-lui Tisza ar depinde viitórea sórte a monarchiei şi póte şi întréga constelaţiă politică europénă, aceştĭ îngâmfaţĭ sateliţĭ ai celorŭ dela putere au descoperitŭ unŭ gróznicŭ evenimentŭ petrecutŭ la 15 Maiu a. c. în Făgăraşŭ. Iute au alergatŭ cu limba scósă la stăpânii lorŭ şi aşa le au grăitŭ:

— Mărite Escelenţe! Patria maghiară este în mare primejdiă. Tocmai acum venimŭ dela Făgăraşŭ. Ce ni-au vĕḍutŭ ochii şi pe părinţii noştri din morminte trebue sĕ-i facă a se cutremurá.

— Dér pentru numele lui Dumneḍeu ce s'a întêmplatŭ? întrébă Escelenţele galbine ca o făcliă de céră din biserica dela Cebea.

— Nu-i de glumă, mărite Escelenţe, s'au rĕsvrătitŭ în contra statului până şi copilaşii valachĭ dela scólă din Făgăraşŭ.

— Ce vorbiţĭ? N'avemŭ încă nicĭ unŭ raportŭ din Făgăraşŭ.

— Dér revoluţia nu s'a făcutŭ în oraşŭ, ci afară din oraşŭ, pe pajişte. Micii valachĭ au serbatŭ Maialulŭ lorŭ şi încă în ḍiua de 15 Maiu.

— Şi ce-au întreprinsŭ ei? Vĕ conjurămŭ, spuneţĭ mai curêndŭ şi nu ne mai torturaţĭ.

— Când au eşitŭ la largŭ, deodată ca prin comandă toţĭ copii au scosŭ din tornistele lorŭ câte unŭ stégŭ şi câte o cocardă tricoloră şi — nu vĕ speriaţĭ pré tare, mărite Escelenţe, — tricolorulŭ nu erá alŭ nostru, ci celŭ valachŭ.

— Gravă întêmplare! Dér n'aţĭ cercetatŭ mai de aprópe? Cum erau stégurile, marĭ orĭ micĭ, de mătase orĭ de pânză próstă?

— Amŭ pusŭ mâna pe unulŭ, mărite Escelenţe, şi vi-lŭ aducemŭ ca p'o trofeă, vedeţĭ este micŭ şi încă de hârtiă, şi aicĭ e şi o cocardă totŭ de hârtiă.

— Ah! de hârtiă! Va sĕ ḍică chiar copii şi-au făcutŭ aceste stégurĭ cu mânile lorŭ şi nu li-au primitŭ dela agenţii muscălescĭ. Apoi primejdia e cu atâtŭ mai mare.

— Sperămŭ, mărite Escelenţe, că veţĭ luá tóte mĕsurile spre salvarea patriei şi spre liniştirea conaţionalilorŭ noştri din Ardealŭ cuprinşĭ de spaimă din causa acestei primejdióse rĕsvrĕtirĭ.

— Fiţi liniştiţĭ. Vomŭ cercetá imediatŭ casulŭ şi culpabilii îşĭ vorŭ luá pedépsa.

Escelenţele s'au ţinutŭ de cuvêntŭ. Culpabilii au fostŭ traşĭ în cercetare şi ḍilele aceste judecătoria de cercŭ din Făgăraşŭ a condamnatŭ pe învĕţătorulŭ dela scólele române primare de acolo la arestŭ de doue ḍile şi la amendă de 5 fl., pentru că a suferitŭ ca copiii de scólă sĕ se jóce la Maialulŭ dela 3 (15) Maiu cu steguleţe de hârtiă în culorile românescĭ.

Nu voimŭ se esaminămŭ de astă dată mai de-aprópe décă după legile şi după ordonanţele ministeriale esistente judecătoria din Făgăraşŭ a fostŭ în dreptŭ de a aduce o astfelŭ de sentinţă aspră contra învĕţătorului românŭ séu nu. Nu scimŭ sĕ esiste lege, care se oprésca folosirea insemnelorŭ naţionale la serbărĭ, maialurĭ etc. şi ordonanţa ministerială privitóre la acésta se póte interpretá, credemŭ, mai multŭ în favórea admiterei acestorŭ insemne, mai alesŭ décă e vorba de nisce jucării de ale băieţilorŭ de scólă. Mĕsura luată în contra învĕţătorului românŭ trebue privită prin urmare mai multŭ ca o mĕsură politică.

Este unŭ atestatŭ de paupertate ce şi'lŭ dau politicii dela putere, când alérgă chiar şi după steguleţele şi cocardele de hârtie ale copilaşilorŭ de scólă, când că asemenĭ investigaţiunĭ copilărescĭ îşĭ pierdŭ timpulŭ celŭ fórte scumpŭ, celŭ reclamă o sută şi o miiă nevoi de ale poporului, cari cerŭ a fi luate în seriósă considerare.

Ḍiarele guvernamentale se totŭ laudă cu liberalismulŭ ungurescŭ, care, susţinŭ ele, e fără de sémĕnŭ în Europa. Ei bine, casulŭ dela Făgăraşŭ nu servesce nicĭ-decum spre întărirea afirmaţiunilorŭ lorŭ. Chiar şi absolutismulŭ nemţescŭ a fostŭ mai liberalŭ în respectarea datinelorŭ locuitorilorŭ ţĕrii decâtŭ este aḍĭ aşa ḍisulŭ liberalismŭ ungurescŭ.

In vremile lui Bach, Românii se puteau folosí de însemnele lorŭ naţionale îndatinate la ocasiunĭ sĕrbătorescĭ, fără ca statulŭ se fi fostŭ pentru aceea în periculŭ. „Absolutismulŭ constituţionalŭ" ungurescŭ de aḍĭ însĕ şi-ar renegá natura adevĕrată, décă nu s'ar silí a secuestrá şi datinele nemaghiarilorŭ in favórea esclusivismului sĕu.

Dér nouĕ nu ne împunŭ apucăturĭ de acestea ale maghiarismului violentŭ. Mérgă numai înainte pe cărarea apucată, căcĭ este scrisŭ în cartea istoriei, că nicĭ unŭ poporŭ nu se înţelepţesce din păţaniile altuia, până ce nu se lovesce elŭ însuşĭ cu capulŭ de zidŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.«)

Timişóra, 6 Septemvre. — Erĭ la améḍĭ a arsŭ fabrica de spiritŭ a lui Friedmann şi grajdurile cu 300 boi precum şi 40 de case.

Sofia, 6 Septemvre. — Principele Alesandru a plecatŭ la Varna, unde va petrece cam o lună.

Marsilia, 6 Septemvre. — De erĭ nu s'a mai întêmplatŭ nicĭ unŭ casŭ de coleră mortalŭ.

Londra, 6 Septemvre. — Francesii bombardéză Ke-Lungulŭ.

Roma, 6 Septemvre. — Erĭ au muritŭ de coleră în provinciile infectate cu totulŭ 104 persóne.

CRONICA ḌILEI.

Invĕţătorulŭ românŭ din Făgăraşŭ Aronŭ Nicolae a fostŭ condamnatŭ de tribunalulŭ de acolo la arestŭ de douĕ ḍile şi la amendă de 5 fl., fiindcă la maialulŭ făcutŭ la 15 Maiu copii aŭ eşitŭ cu steguleţe de hârtiă şi cu cocarde tricolore românescĭ.

*

Reuniunea învĕţătorilorŭ gr. cat. din A. Diaconatulŭ părţilorŭ Sătmărene, ce aparţine diecesei Oradane, îşĭ va ţiné adunarea generală anuală în 8 Septemvre st. n. a. c. la 8 óre a. m. în comuna Pomi (Remete-Mezö). Programa şedinţei: 1. Celebrarea cultului dumneḍeescŭ. — 2. Deschiderea şedinţei. — 3. Raportulŭ comitetului. — 4. Inscrierea membilorŭ nuoi. — 5. Complinirea biroului şi-a comit. — 6. Desbaterea regulamentului pentru înfiinţarea de reuniunĭ filialĭ. 7. — Cetirea disertaţiunilorŭ. — 8. Feliurite propunerĭ. — 9. Incasarea taxelorŭ. — 10. Hotărîrea timpului şi locului adunărei generale viitóre. —

*

Lungimea tuturorŭ liniilorŭ telegrafice ungare erá la sfîrşitulŭ anului 1883 de 16,223,946 Klm, a firelorŭ de 59,149,185 Klm. La institutele telegrafice s'a ufolositŭ 1442 de persóne şi la manipulaţiunĭ erau 223 femei şi 906 bărbaţĭ. Din strĕinătate au venitŭ 733,809 telegrame strĕine, 162,951 au trecutŭ numai peste firele ungare, directŭ s'au trimisŭ din ţĕră 2,473,931 şi indirectŭ 4,442,904. Câştigulŭ adusŭ de telegrafe este de 56,901 fl.

*

Unŭ ascultătorŭ dela Academia teologică din Pojonŭ a fostŭ trasŭ în judecată pentru agitaţiunĭ panslavistice. Actulŭ de acusare spune în lungŭ şi 'n latŭ, că teologulŭ a umblatŭ prin Rusia, şi că acolo a primitŭ instrucţiunĭ. Causa s'a aşternutŭ la corpulŭ profesoralŭ ca prima instanţă, şi teologulŭ nu se póte legitimá, unde a fostŭ în timpulŭ întregului anŭ. Cercetarea se continuă cu tótă stricteţa.

*

»Sloboda«, organulŭ lui Starcevicĭ, scrie, că propagatorii învĕţăturilorŭ lui, Covacicĭ şi Crapec au fostŭ alungaţĭ din Karlstadt în interesulŭ liniştei şi ordinei. Nu li se dă voiă sĕ se apropie mai multŭ de 5 mile de oraşŭ.

*

Cu ocasiunea viitórei sosirĭ la Sinaia a AA. LL. Imperiale a archiducelui Rudolfŭ şi a archiducesei Stefania, coloniele austro-ungare vorŭ trimite câte o delegaţiune la castelulŭ Peleşŭ.

*

»Rĕsboiulŭ« scrie, că ministrulŭ de rĕsboiŭ românŭ dorindŭ a mai uşurá sarcina soldatului în timpŭ de campaniă, a însărcinatŭ o comisiune pentru a hotărî reducerile ce s'ar puté face atâtŭ în efectele de îmbrăcăminte câtŭ şi de echipamentŭ.

*

Ḍiarele bucurescene spunŭ, că d-lŭ colonelŭ Carpŭ a plecatŭ la Parisŭ, pentru a asistá la manevrele franceze.

*

»Naţiunea« scrie: Ni se spune, că printre cestiunile ce vorŭ fi supuse discuţiunei consiliului generalŭ de instrucţiune ce se va întruní la 1 Septemvre, va fi şi aceea a reformei programelorŭ seminarielorŭ. Se ḍice că în eceeaşĭ sesiune se va discutá şi asupra reorganisărei scolelorŭ rurale, după studiulŭ făcutŭ de d. B. P. Hăsdeu în Elveţia.

*

»Telegrafulŭ« spune, că în ḍiua de 18 Augustŭ o furtună îngrozitóre a trecutŭ peste satulŭ Cioclia, judeţulŭ Soroca, în Basarabia. Arborĭ secularĭ au fostŭ desrădăcinaţĭ, 57 case rase de pe pămêntŭ şi materialulŭ din care fură construite dusŭ la o distanţă de o verstă şi jumĕtate; furtuna a trecutŭ împrejurulŭ bisericei, care a remasŭ neatinsă. De óre-ce acéstă furtună n'a fostŭ decâtŭ unŭ simplu ciclonŭ, evidentŭ este că biserica s'a găsitŭ în centrulŭ sĕu, unde precum se scie domnesce în totŭ timpulŭ furtunei liniştea cea mai perfectă. Naturalminte, că poporaţiunea consideră accidentulŭ cu o biserică ca pe o minune.

*

Referitorŭ la venirea în Varşovia a Ţarului, ministrulŭ poliţiei Tolstoi a publicatŭ o înscinţare după care la revista trupelorŭ vorŭ fi îngăduite numai dame, cu numele lorŭ scrisŭ pe nisce bilete, ce nu se potŭ căpĕtá, decâtŭ la densulŭ. Persónele, ce vorŭ puté merge la revistă, vorŭ trebuí sĕ aibă nisce semne roşii. Damele numai. — Óre uitat-au Tolstoi că ele sciu mânuí arma şi aruncá dinamitulŭ?

*

Standard scrie despre intrevederea celorŭ trei împĕraţĭ şi între altele ḑice: »Acéstă întrevedere nu trebue sĕ fie socotită decâtŭ de o mĕsură defensivă. Ea nu póte avea dreptŭ scopŭ apropierea mai intimă între Austria şi Rusia, căcĭ acéstă din urmă putere nu va voí nicĭ odată sĕ se lase de planurile sale seculare, carĭ o împedică sĕ fie pentru Austria o adevĕrată aliată. S'arŭ puté totuşĭ, ca aceste planurĭ sĕ fiĕ amânate şi ca Rusia, cu sprijinulŭ celorŭ douĕ imperii germane, sĕ îndrepteze vederile sale spre imperiulŭ nostru din Indii, — căcĭ prinţulŭ Bismarcŭ care, încă dela venirea sa la putere, căutase sĕ isoleze pe Francia în consiliurile Europei, caută aḑĭ sĕ isoleze pe Anglia.«

*

Din Roma se telegrafeză, că prefectulŭ în înţelegere cu ministrulŭ de interne a publicatŭ o ordonanţă strictă, ca foile, care aducŭ scirĭ false asupra colerei, sĕ fiă pedepsite. In Vaticanŭ e mare frică de coleră; medicii au esaminatŭ edificiulŭ şi au luatŭ mĕsurĭ, ce se observă cu rigurositate.

*

Mina de puciósă dela Nicosia în Silicia s'a aprinsŭ; 29 de lucrătorĭ au rĕmasŭ închişĭ acolo. Se caută mijlóce de a-i scăpá.

*

La esposiţiunea de copii din Paris, ce se va deschide la 3 Octomvre st. n., din tótă lumea s'au anunţatŭ copii, chiar şi din Asia şi din Africa. Copii peste trei anĭ nu se primescŭ. Juriulŭ va fi compusŭ din pictorĭ, sculptorĭ şi medicĭ. Totŭ atuncĭ va fi şi o esposiţiune de doice, şi aceea care va avea sînulŭ mai frumosŭ, va fi decorată. Pentru distragerea copiilorŭ se pregătescŭ diferite lucrurĭ. Dér pentru doice?

*

Ḑiarele germane au scrisŭ înflăcărate articole pentru ḑiua luărei Sedanului. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« sfirşesce astfelŭ unŭ articolŭ: »Aşa serbămŭ noi ḑiua luărei Sedanului pentru mulţămirea şi bucuria nóstră, şciindŭ însĕ că acestea nu se facŭ spre durerea nimĕnui; o serbămŭ sciindŭ, că putemŭ sĕ ne încredemŭ în străduinţele nóstre pacĭnice, fiind totodată gata, sĕ dămŭ imperiuluĭ tótă garanţia, de care are lipsă, pentru a-şĭ validitá posiţiunea puternică, ce 'şĭ-a eluptatŭ în favorulŭ păcei tuturorŭ popórĕlorŭ.«

*

Diarulŭ »Paris« se îndoiesce, că generalulŭ Millot ar fi cerutŭ ajútorŭ de trupe. »Temps« constată, că mişcările admiralului Courbet suntŭ ţinute secretŭ; e probabilŭ, că admiralulŭ s'a îndreptatŭ spre unu punctŭ, ca sĕ intêmpine douĕ corăbii cu marfă şi unŭ vaporŭ de transportŭ, carĭ vinŭ din Tonking, cu scopŭ ca sĕ încépă din nou lupta cu flota francesă.

*

După informaţiunile lui »Times« în Fu-Ceu e acum linişte. Pagoda e sub paza trupelorŭ chineze. Chinesii se ocupă cu restaurarea portului.

*

In Francia stă gata de plecare spre China o divisiune compusă din 2500 ómenĭ, infanteriă de marină, şi 500 de ómenĭ, trupe de liniă.

*

In Spania situaţiunea se apropie de starea, ce premerge de obiceiu turburărilorŭ. Oposiţiunea face mare capitalŭ din bóla regelui; mama lui Alfons, Isabella II, se crede, că voesce a luá ér frânele guvernului. Carliştii din Nordŭ pare că se pregătescŭ de bătaiă, ér ministerulŭ e desbinatŭ în douĕ partide, care şi din principii se urăscŭ şi se urĕscŭ şi personalŭ. Partida liberală o conduce Robledo, ministrulŭ de interne, şi cea conservatóre carlistulŭ de odinióră Pidal, care a datŭ mai când erá ansă la conflictulŭ italo-spanícŭ.

*

In ḑilele trecute unŭ mĕsarŭ din Reibl, în Carintia, care lucrase mai multe nopţi, într'o séră, după ce mâncà slănină cu pâne, se culcà mai de vreme şi dormì greu. Şobolanii (Gusganĭ, Cloţanĭ) peste nópte îi deteră ocolŭ şi mirosindu-i degetile a slănină, îi mâncară vêrfurile, fără sĕ se deştepte măsarulŭ. Diminéţa, când se deşteptà, îşĭ vĕḑù degetele fără vêrfuri.

MAGHIARISMULU ŞI HUNGARISMULU.

In numĕrulŭ de Vinerĭ alŭ fóiei nóstre amŭ făcutŭ menţiune de broşura baronului Helfert publicată la 1870: „Rusia şi Austria.“ Amŭ arătatŭ că multe din prevederile omului de statŭ austriacŭ s'au împlinitŭ; va fi prin urmare de interesŭ, a cunósce părerile lui şi cu privire la stările din Ungaria — părerĭ esprimate în aceeaşĭ broşură.

După ce susţine, că situaţia din Ungaria este chiar mai favorabilă pentru realisarea planuriloru rusescĭ, decâtŭ cea din Galiţia, unde polonismulŭ îşĭ face mendrele, continuă aşa:

»Conducĕtorii partidei maghiarismului nedumeritŭ suntŭ în politică cei mai isteţĭ advocaţĭ, orĭ mai bine ḑisŭ, ravuliştĭ; căcĭ advocatismulŭ lorŭ politicŭ se póte caracterisá cu cuvintele lui Lichterberg: »Spre a face dreptate omululŭ nu trebue sĕ scie multe, dar spre a face cu siguranţă nedreptate trebue sĕ fi învĕţatŭ cineva multă jură.« Cei ce-şĭ aducŭ aminte ce pretenţiunĭ modeste făcéu anteluptătorii maghiarismului după 1849, în decursulŭ anilorŭ 1850 şi chiar şĭ la începutulŭ anilorŭ 1860, şi cei ce vĕdŭ acum, în ce mĕsură neertată şi-au sciutŭ ei câştigá o mulţime de privilegiurĭ şi favorurĭ, acelora ar puté sĕ li se pară tóte acestea nisce minunĭ. In adevĕrŭ, celŭ ce a observatŭ cum a sciutŭ maghiarismulŭ ameninţândŭ mereu cu fantoma »stângei dela Debreţin,« sĕ câştige valóre enormelorŭ pretenţiunĭ ale aşa numitei împăcărĭ dualistice şi după aceea sĕ le şi realiseze cu ajutorulŭ frasei, ce-o şopteu celorŭ din Viena despre »situaţiunea forţată« (Zwangslage); celŭ ce a vĕḑutŭ, cum a sciutŭ maghiarismulŭ, sĕ facă a i se înfiinţa unŭ ministeriu de honveḑĭ, cu tóte acele înfricoşate amintirĭ aşa de próspete ale honveḑilor dela 1848-49, ameninţând şi acum cu impaţienţa »stângei dela Debreţinŭ;« celu ce a vĕḑutŭ, cum luându-şi maghiarismulŭ înoite avênturĭ, a sciutŭ sĕ-şĭ arunce asupra insulei croatice Mur, asupra ţinutului Fiume, asupra demnităţii Banului croatŭ şi asupra dietei croate, mrója intereselorŭ sale, şi cum a escamotatŭ autonomia Transilvaniei, fără a mai ţine contŭ de Românii şi Sasii de acolo şi cum a păşitŭ apoi la soluţiunea cestiunei graniţei militare, cu care s'au ocupatŭ zadarnicŭ cei din Agram în timpŭ de 27 anĭ; — celŭ ce, ḑicemŭ, a observatŭ tóte acestea şi nu se simte cuprinsŭ de admirare, séu celŭ puţinŭ de mirare, acela nu scie ce este vrednicŭ de mirare.

Cu tóte acestea omului, ce caută mai afundŭ nu póte sĕ nu-i vină în minte vorbele lui Virgilŭ: »Sic vos, non vobis« séu aceea sentinţă, ce a esprimat'o Florentinulŭ Poggio Bracciolini la conciliulŭ din Constanţa despre Hieronimŭ din Praga: »Admirŭ în erudiţiunea lui cunoscinţele lui despre cele mai felurite lucrurĭ, talentulŭ lui de a convinge, accentulŭ plăcutŭ alŭ vorbirei lui, agerimea obiecţiunilorŭ lui; dar mĕ temŭ că cu tóte astea l'a înzestratŭ natura numai spre rĕulŭ lui.« Tocmai acésta s'ar puté ḑice şi despre maghiarismŭ. »Admirămŭ flexibilitatea lui, dibăcia întru esploatarea celorŭ mai diferite relaţiunĭ, abundanţa mijlócelorŭ şi apucăturilorŭ lui, măestria lui întru urmărirea şi perseveranţa întru ajungerea scopurilorŭ sale; dar ne tememŭ că acestea i le-a datŭ mama natură numai spre stricăciunea lui.« Cu câtŭ mai multe învingerĭ va câştigá maghiarismulŭ în direcţiunea ce a luat-o, cu atâtŭ mai multŭ îşĭ va prepará premisele desastrelorŭ lui viitóre. Cu câtŭ mai multŭ se va silí elŭ sĕ strîngă córda centralismului pentru pretinsele sale interese, a aceluiaşĭ centralismŭ contra căruia s'a luptatŭ câtŭ timpŭ erá întrodusŭ în tótă împĕrăţia, cu atâtŭ mai slabe vorŭ deveni simpatiile, cu carĭ au fostŭ legate vécurĭ intregĭ feliuritele popóre ale ţĕrii, de numele Ungariei. Cu cât mai minuţiosŭ va suprimá maghiarismulŭ orĭ-ce liberă esprîmare a sentimentelorŭ năţionale conscie de sine, carĭ nu sunt maghiare, şi cu câtŭ va opri mai multŭ, precum s'a întâmplatŭ în graniţa militară, orĭce discusiune, adrese, petiţiunĭ făcute în altŭ spiritŭ, nu în celŭ ce îlŭ prescrie elŭ, cu atâtŭ mai ameninţătorŭ se adună în afunḑime acele materii colcăitóre, carĭ n'au trebuinţă, decâtŭ de-o scânteiă, sĕ isbucnéscă în flacărĭ şi sĕ aprindă întregŭ edificiulŭ.

Adevĕrulŭ este, că maghiarismulŭ cu a sa politică vine c'unŭ vécŭ pré târḑiu; elŭ 'şi-a greşitŭ véculŭ şi nicĭ decum nu se mai potrivesce pentru stările schimbate ale timpului de faţă. Inainte cu 10—12 decenii, când se făcéu traficurĭ de ţĕrĭ şi de popóre, fără sĕ se mai considere simpatia orĭ antipatia lorŭ, atunci maghiarismulŭ ar fi pututŭ face minunĭ; astăḑĭ însă, când şi în viaţa socială şi în viaţa popórelorŭ, fiecare individualitate pretinde a fi recunoscută şi a avé valóre, nu mai merge cu traficulŭ, nu mai merge nicĭ decumŭ orĭ câtŭ de dibaciu ar fi elŭ.

Erá unŭ timpŭ, ce-a ţinutŭ multe vécurĭ, când toţĭ bărbaţii ţĕrii, fie Maghiarĭ, fie Germanĭ, fie Românì, fie Slavĭ, se simţiau numai ca »Ungurĭ,« şi ca Ungurĭ apărau cu entusiasmŭ causa patriei comune. Din acestŭ sentimentŭ nedistinctŭ de patriotismŭ, care făcea sĕ se uite tóte particularităţile naţionale, maghiarismulŭ şi-a luatŭ până mai ḑilele trecute din ce în ce puterĭ nouĕ; în fruntea ultimei revoluţiunĭ a statŭ Slovaculŭ Kossuth, în a cărui suită străluciau numele Polonului Pulszky, şi-a Sêrbilorŭ Damianicĭ şi Vucovicĭ etc. Acésta s'a schimbatŭ acum totalŭ şi se va schimbá din anŭ în anŭ în aceeaşĭ mĕsură, în care Maghiarismulŭ de partidă caută se înghiţă Hungarismulŭ, care a fostŭ cu egală dreptate cătră tóte popórele ţĕrii. Naţionalităţile numaghiare s'au şi dedatŭ a se întórce cu amintirile lorŭ până la timpurile cele mai vechĭ şi a reclamá pentru sine pe unii marĭ ómenĭ, pe carĭ istoria patriei i-u înregistratŭ până aḑĭ simplu numai ca Ungurĭ, a-i reclamá pentru naţionalitatea din care s'au născutŭ şi a ascrie mărimea şi meritele însuşirilorŭ lorŭ de rassă. Junimea inteligentă şi silitóre a Românilorŭ, Sêrbilorŭ şi Slovacilorŭ a şi începutŭ a cresce nu în spiritulŭ Hungarismului, ci în spiritulŭ opusŭ Maghiarismului, ale cărui scopurĭ nu le va înaintá ca mai înainte de 1848, ci va căutá sĕ i-se pună în cale pretutindenĭ. Astfelŭ viitorii Kossuţĭ, Pulszky, Damianicĭ nu vorŭ mai face servicii Maghiarilorŭ, ci vorŭ stăruí cu atâtŭ mai înfocatŭ şi cu mai multŭ zelŭ în favorulŭ naţionalităţii lorŭ deosebite, cu câtŭ consciinţa ei naţională se va fi întăritŭ mai multŭ prin asupririle nedrepte şi tratarea nedémnă şi nenaturală.

. . . Dela marginile Dalmaţiei până la ale Ardélului e o singură devisă: »Ne facemŭ mai bine Turcĭ, decâtŭ sĕ ne supunemŭ necondiţionatŭ Maghiarilorŭ. De vomŭ priví pe teritoriulŭ corónei St. Stefanŭ vomŭ vedé, că tóte naţionalităţile nemaghiare suntŭ în aceeaşĭ situaţiune. Incă nu se rĕscólă, dér pare că se prepară pentru rĕscólă. Ele îşĭ probéză şi îşĭ esercitéză puterile la totŭ prilegiulŭ. La fie-care »restauraţiune,« la fie-care alegere nouă, ele mai tot-déuna suntŭ învinse de şiretlicurile contrarilorŭ lorŭ, carĭ suntŭ încă puternicĭ, dér fie-care desastru nou măresce esacerbarea lorŭ şi îi îndémnă la nouĕ încercărĭ de resistenţă.« ....

O NOUA CONFERINŢA LA BERLIN.

Corespondentulŭ din Berlin alŭ ḑiarului „Standard“ scrie cătră acestŭ ḑiarŭ următórele:

E constatatŭ că prinţulŭ Bismarck şi comitele Kalnoky sunt de acordŭ în privinţa necesităţii de a se convocá o nouă conferinţă internaţională, pentru ca sĕ se termine opera începută în Londra. Germania şi Austria sunt hotărîte sĕ începă tratărĭ în acéstă privinţă cu celelalte puterĭ. Decă resultatulŭ acestorŭ negoţierĭ va fi satisfăcĕtorŭ, guvernele nu vorŭ întârḑiá a fi învitate oficialŭ, ca sĕ triméţă delegaţĭ la Berlinŭ. Aderarea Rusiei, a Italiei şi a Franciei e considerată ca sigură, dér e îndoială deca Anglia se va învoí. Cestiunile ce e probabilŭ că se vorŭ supune desbaterii acestei conferinţe sunt trei: afacerile sanitare şi financiare ale Egiptului, colonisarea şi anume a noului statŭ dela Congo, o acţiune comună în contra anarchiştilorŭ.

VISITA DELA BELGRADU.

Asupra acestei visite „Le Temps“ face următórele aprecierĭ:

Aşteptândŭ sĕ se facă solemna întrevedere a acelorŭ trei împĕraţĭ, pe care presa europénă o anunţă, fără a puté indicá nicĭ data fixă, nicĭ loculŭ precisŭ, duoi suveranĭ de-o importanţă mai mică, carĭ nu potŭ deciee de sórta Europii, dér carĭ au puterea de a-i turburá siguranţa, Regele Sêrbiei şi Regele României, s'au întâlnitŭ la Belgradŭ. Evenimentele din Orientulŭ depărtatŭ, complicaţiunile afacerilorŭ egiptene, combinaţiunile d-lui Bismarck au relegatŭ în planulŭ din urmă acestŭ evenimentŭ politicŭ, care nu va fi fără influenţă asupra destinului acestui colţŭ alŭ Europii, în care dormiteză cestiunea Orientului europénŭ. Ḑiarele austríace au făcutŭ înse sĕ reiésă importanţa acestei călĕtorii a regelui Carolŭ la Belgradŭ, care rĕu s'ar luá numai ca unŭ simplu actŭ de politeţă din partea regelui României, care face regelui Milanŭ visita ce a primit-o dela acesta anulŭ trecutŭ. Sêrbia, de mai multă vreme, gravitéză în orbita Austriei; suveranulŭ ei a ruptŭ relaţiunile cu consilierii ce-i recomandau influenţa şi puterea Rusiei, ḑicêndu-şĭ, fără îndoială, că realisarea ţintirilorŭ ambiţióse ale cabinetului din Petersburg asupra peninsulei Balcanilorŭ nu putea se fie nicĭ o garanţiă de independinţă, nicĭ chiar o siguranţă de pace pentru miculŭ sĕu regatŭ. Cei din România, cu tóte amărăciunile şi nemulţămirile ce au urmatŭ după rĕsboiulŭ ruso-turcŭ, au zăbovitŭ mai multŭ timpŭ până ce sĕ védă, că politica ce se urmá după inspiraţiunile din Petersburg nu puté se aducă decâtŭ dificultăţĭ periculóse. Décă mai esistă încă în ţéră o partidă ruséscă, care nu lasă sĕ-i scape nicĭ o ocasiune de a-şĭ manifestá ura sa în contra Austriei, în politica oficială din contră s'a operatŭ o schimbare simţitóre: visita prinţului ereditarŭ alŭ Austriei la curtea din Bucurescĭ a fostŭ primulŭ simptomŭ; călĕtoria Regelui Carolŭ la Belgradŭ este alŭ doilea. Nu s'ar puté, în adevĕrŭ, admite ca suveranulŭ României sĕ petrécă douĕ ḑile pe lângă regele Sêrbiei, ale cărui simpatii pentru Austria suntŭ cunoscute, decă nu era decisŭ şi elŭ sĕ-şĭ întórcă privirile spre Viena.

In aceste timpurĭ de alianţe şi de coaliţiunĭ, i se va fi părutŭ Regelui Carolŭ, că o naţiune nu se puté condamná la isolare; şi va fi ḑisŭ că o ţéră, ca aceia pe care o guverneză, este condamnată, ca sĕ nu risce d'a se vedé pusă în pericolele cele mai grave, sĕ fie satelitulŭ unei puterĭ marĭ, şi va fi socotitŭ inconvenientele şi avantagiele ce-i oferă vecinulŭ dela nordŭ și vecinulŭ dela vestŭ. De aceea, presa austriacă salută presința sa la Belgradŭ ca o alăturare la politica austriacă și ca unŭ triumfŭ nuou pentru acésta.

CORESPONDINȚA PART. A „GAZ. TRANS.“

Văscău, 22 Augustŭ 1884.

Junimea română din Văscău, după cum amŭ amintitŭ la timpulŭ sĕu, a datŭ »unŭ concertŭ împreunatŭ cu petrecere de jocŭ, în favórea seminariului gr. ort. aradanŭ ce acum se zidesce. In fruntea comitetului aranjatorŭ a statŭ istețulŭ teologŭ Corneliu Lazarŭ. Acéstă petrecere e de mare însemnătate nu numai pentrucă aduse folosŭ pe altarulŭ națiunei, dér și pentru că astfelu de petrecere română nicĭ când n'a fostŭ în Văscău și acéstă petrecere servesce ca prima încercare de a »deșteptá nația din somnulŭ celŭ de mórte« și de a o aduce la cunóscerea chiămării sale. Acésta primă încercare, deși a fostŭ după împrejurărĭ, cam modestă, totușĭ e »spargere de ghiață pentru viitorŭ.«

Petrecerea în tóte privințele a succesŭ deplinŭ. Concertulŭ reuși în modŭ neașteptatŭ, acì sĕ distinseră distinseră C. Lazarŭ cu desertațiunea sa lucrată cu zelŭ mare și cu multă pĕtrundere: »Căsĕtoria la Romanĭ.« O vioiciune generală escită declamațiunea poesiei „Unŭ necuratŭ dela satŭ“ de I. Grozescu decl. de Terențiu Nonu. Bine au predatŭ dialogulŭ humoristŭ »Vespasian și Papin,« de I. Negruzzi, studenții Alex. Mihuția și R. Popoviciu. Mai cu multŭ succesŭ au declamatŭ Iuliu Sarkady poes. »az Előszobor« și R. Bortosiu »Peneșŭ Curcanulŭ« de V. Alexandri. Finindu-se concertulŭ, începù joculŭ ce ținù cu o voiă ne mai pomenită până în dalbe zorĭ. S'a jucatŭ, afară de jocurile de salonŭ, »Ardeléna« de 6 orĭ și în pausă la dorința câtorva óspețĭ »Călușerulŭ și Bătuta.«

Frumósa ghirlandă de florĭ grațiόse a decoratŭ adunarea alésă; mai din tóte comunele din giurŭ s'a presentatŭ și antistia (primăria) comunală.

Materialminte petrecerea încă a succesŭ fórte bine, încâtŭ în butulŭ timpului urîtŭ ploiosŭ a venitŭ unŭ destulŭ de frumosŭ numĕrŭ de óspețĭ, cari contribuindŭ au adusŭ unŭ venitŭ curatŭ de 74 fl. v. a., care sumă s'a și trimisŭ Ilustrității Sale D-lui Epp. Ioanŭ Mețianŭ, ca sĕ se folosésca pentru scopulŭ destinatŭ.

Ospeții cu plăcute impresiunĭ se depărtară, și junimea cu inima odihnită se simte fericită că a putulŭ tinde ceva ajutorŭ pe altarulŭ națiunei, și urézĕ fericire și viéță lungă Ilustr. Sale D-lui Epp. I. Mețianŭ pentru întreprinderea mărétă, ce va fi monumentŭ neperitorŭ. — **r.**

MULȚĂMITĂ PUBLICĂ. Cea mai cordială mulțămită aducemŭ cu acésta ocasiune tuturorŭ acelorŭ on. domnĭ, carĭ au binevoitŭ a ajutá scopulŭ filantropicŭ prin suprasolvirĭ mărinimóse, cu ocasiunea „concertului imprumutatŭ cu jocŭ« ținutŭ la 15/27 Aug. în Vașcău în favórea seminarului gr. or. aradanŭ, ce acum se edifică — și anume:

D-nii Paulŭ Poppŭ sub jude reg. Vascău 9 fl., Iosifŭ Iurovits of. urb. Vascău 5 fl. 50 cr., Paulŭ Fassic jude reg. Vascău 4 fl., Ales. Draganŭ notarŭ cerc. Vascău 3 fl., Nic. Gaova notarŭ cerc. Baița 3 fl., Ios. Drăganŭ subst. not. Lunca 3 fl., Ios. Miklósy neguțăt. Vascău 2 fl., Des. Iancsó adv. urb. Vascău 2 fl., Ales. Kesmarky silvariu Cristiorŭ 2 fl., Vas. Lazarŭ ad. Vascău 2 fl., T. Tulvanŭ ecenomŭ Seliste 2 fl., Vas. Poppŭ Beiușŭ 2 fl., Ign. Veis arend. Cristorŭ 1 fl. 50, Dale Petru preotŭ Serbestĭ 1 fl., Norb. Meier Silvariu Baița 1 fl., Nic. Groza capelanŭ Cristiorŭ 1 fl., Nic. Kisiu învățĕt, Cristiorŭ 1 fl., Georg Bogdanŭ învĕț. Cristiorŭ 1 fl., Ioanŭ Pinterŭ înv. Beiușŭ 1 fl., Fran. Szöllösy sub. pret. Vascău 1 fl., Dr. Tóth Ö. medicŭ cerc. Vascău 1 fl., Georgy Gerlanŭ adj. not. Vascău 1 fl., Leop. Weisz academistŭ Vascău 1 fl., Ios. Coroiu taurariu Vascău 1 fl., Nic. Tulvanŭ econ. Seliste 1 fl., G. Cristea înv. Leheceni 1 fl., Ales. Dancu neguțat. Barestĭ 1 fl., I. Coroiu parochŭ Văscău 1 fl., I. Micula preotŭ Poiana 1 fl., Petru Baicu preotŭ Baița 1 fl., Vas. Bodacŭ economŭ Vascău 50 cr.

Priméscă încă odată toțĭ în numele întregei națiunĭ, carĭ au binevoitŭ a aduce prinóse pe altarulŭ Muselorŭ naționale — cele mai cordiale mulțămirĭ.

T. Nonu, secretarŭ. **Ales. Mihuția**, casarŭ.

Satulŭ Nuou din Bănatŭ, 1 Septemvre 1884.

Multe pĕcate politice-sociale v'așŭ puté înșirá dér de astădată le dau uitării. Bóle epidemice încă graséză în părțile acestea, cu deosebire suntŭ mii de ómenĭ, carĭ suferŭ de bóla egiptĕnă de ochĭ, așa că numai în Satulŭ Nuou suntŭ vre-o 400 bolnavĭ de ochĭ. In ceea ce privesce slaubritatea publică sătenii nuoi se potŭ fălí cu d. Dr. Alexandru Popŭ, medicŭ comunalŭ, care din Ardélŭ comit. Bistrița-Năsĕudŭ s'a colonisatŭ în Satulŭ-Nuou, unde cu rara s'a sciință medicală a făcutŭ minunĭ pe terenulŭ medicalŭ în acestŭ ținutŭ. D-sa în acestŭ ținutŭ a fostŭ celŭ dîntêiŭ medicŭ, care a pututŭ câștigá nemărginita încredere a poporului, așa încâtŭ astădĭ alérgă la dĕnsulŭ din tóte comunele cu micŭ cu mare, fără deosebire de naționalitate. D. Dr. Popŭ în dilele trecute a făcutŭ cu mare sncesŭ trei operațiunĭ din cele mai grele, cu carĭ numai specialiștii se potŭ lăudá după cum dicéu unele foi străine din provinciă. Atâtŭ pe terenulŭ sanitarŭ, câtŭ și pe celŭ naționalŭ socialŭ, d. Dr. Popŭ este Mesia Românilorŭ din acestŭ ținutŭ. Regretămŭ fórte multŭ, décă dĕnsulŭ, după cum scimŭ, ar primí oferirea de medicŭ la unŭ principe din patriă Noi ne mândrimŭ și ne bucurămŭ de aceea împrejurare, că mediculŭ nostru, ca Românŭ, prin fatigele sale și desteritatea pe terenulŭ medicalŭ a atrasŭ atențiunea asupra sa din partea tuturorŭ, cu deosebire din partea acelei persóne înalte; însĕ se nasce întrebarea, că óre în care casŭ ar face d-sa mai multŭ serviciu omenimei și în speciă Românilorŭ, când ar face serviciu unei persóne înalte séu unei poporațiunĭ întregĭ? In casulŭ primŭ ar pacătuí d. doctorŭ, căcĭ aci are unŭ terenŭ de activitate mai întinsŭ și buzunarele încă îi cântă mai bine, cum e vorba Românului. Cu Satulŭ-Nuou puține locurĭ vorŭ puté concurá.

Unŭ opincarŭ reconvalescentŭ.

SERBAREA IUBILEULUI POMPIERILORU VOLUNTARI DIN BRAȘOVU.

In primile dile ale lunei lui Septemvre a. c. se împlinesce anulŭ alŭ decelea de serviciu alŭ pompierilorŭ voluntarĭ din Brașovŭ și spre a sĕrbătorĭ acéstă di, în care se împlinesce deceniulŭ de cândŭ esistă acestŭ corpŭ, pomperii vorŭ arangiá unŭ

Jubileu

care va avé locŭ la 6 și 7 Septemvre a. c.

Invitândŭ la acestŭ iubileu în modŭ cordialŭ pe toțĭ membrii sprijinitorĭ, amicĭ și binefăcătorĭ ai corpului de pompierĭ, publicămŭ totodată următórea

Programă a festivității:

Sâmbătă în 6 Septemvre.

1. $7^1/_4$ séra: Concentrarea membrilorŭ reuniunei pompierilorŭ voluntarĭ din Brașovŭ și a óspeților străinĭ înaintea depoului centralŭ alŭ pompierilorŭ serbătoresce iluminatŭ. (Musica pompierilorŭ va esecutá trei piese). De aicĭ 2. la $8^1/_2$ óre: Plecarea cu musică la otelulŭ Nr. 1 la serata de bineventare.

Duminecă în 7 Septemvre.

1. Diminéță la 6 óre: Réveille a musicei corpului pompierilorŭ voluntarĭ.
2. La 10 óre a. m. Adunare generală în casa sfatului: a) Prelegerea istoriei corpului de pompierĭ voluntarĭ brașovenĭ de la înființarea lui până adĭ; b) Prelegere despre pompierii de la sate; c) Inființarea de întrunirĭ de cercŭ.
3. La 2 óre p. m.: Alarmă și adunare la depoulŭ centralŭ alŭ pompierllorŭ. După amedĭ la 3 óre: eserciţiu publicŭ. După eserciţiu împărțirea medaliei de argintŭ la toțĭ pompierii carĭ au servitŭ 10 anĭ.
4. La 5 óre p. m.: Banchetŭ în sala otelului Nr. 1.
5. La 8 óre séra: Serată cu concertŭ alŭ musicei pompierilorŭ. După concertŭ va urmá danțŭ în sala otelului Nr. 1. (Intrarea de persónă 60 cr. Pompierii se potŭ presentá în blusă. Bilete de întrare se capĕtă séra la cassă.

Brașovŭ în Augustŭ 1884.

Corpulŭ pompierilorŭ voluntarĭ din Brașovŭ:

N. Seniu, secretarŭ. **Carolŭ Schusterŭ**, șefŭ de Pompierĭ.

DIVERSE.

Admiralulŭ Courbet antropefagŭ. — Unŭ prietenŭ alŭ admiralului Courbet a povestitŭ unui colaboratorŭ alŭ diarului »France« următórea anecdotă din viéța" învingĕtorului dela Fu-Ceu: Suntŭ acum unŭ lungŭ șirŭ de anĭ, — Courbet erá pe atuncĭ încă numai sublocotenentŭ în marină, — a debarcatŭ cu cincĭ-șése ómenĭ în Africa apusénă. Străinii, carĭ pretutindenea vĕdură numai maimuțe, veverițe și paserĭ, începură sĕ despereze, că nu vorŭ dá nicăirĭ de vr'o colibă locuită de ómenĭ, unde arŭ puté aflá nutremĕntŭ și odihnă. In sfĕrșitŭ în mijloculŭ unei dumbrave de finicĭ dădură peste o colibă, împodobită cu scăfârlii și cu óse omenescĭ. Europenii întrară în colibă și găsiră înlăuntru trei tinere dame negre, care își zugrăvéu pe sĕnŭ auriulŭ sóre și dalba lună. Europenii dăruiră negrelorŭ domnișóre mĕrunțișurĭ de sticlă, și alte obiecte strălucitóre și ieftine. Ele primiră darurile cu zîmbete recunoscĕtóre, și dĕdură cavalerilorŭ în schimbŭ — ouĕ. Vase încă erau în bucătăriă, dar în vreme ce unŭ marinarŭ spărgea ouĕle, sublocotenentulŭ dise mâhnitŭ: »Ei bine, ce păpară vomŭ face din aceste ouĕ, décă n'avemŭ nicĭ slănină nicĭ unsóre?« Dér deodată privi în jurŭ și esclamă cu bucuriă: »Nu vĕ supĕrațĭ, băețilorŭ, én privițĭ la ciupercile acelea!«

Deasupra ușei adecă, se legănau pe unŭ șirŭ de ață nisce ciupercĭ, ce mărеu apetitulŭ. Cu vêrfulŭ săbiei sublocotenentulŭ luà cununa de ciupercĭ și o dĕdù marinarilorŭ; aceștia le spĕlară, le tăiară bucățĭ, și le amestecară printre oue. Damele negre începură a se văietá grozavŭ, vĕdêndŭ ceea ce făcéu Europenii. Damele negre se puseră în genunchĭ cerêndŭ grațiă pentru bietele plante; dar marinarii le mâncară pe lângă tóte protestele negrelorŭ. Ele privéu la albĭ încremenite și se văietau necontenitŭ. — »Vomŭ păți-o, că aceștĭ negrii monstri consideră de dei aceste ciupercĭ, cărora li-se închină și noi le-amŭ mâncatŭ idolii.« Marinarii rîdéu și sătui tocmai voiră sĕ plece, cândŭ écă întră cincĭ uriașĭ: stăpânulŭ colibei cu cei patru fii ai sĕi. Damele arătară îndată deasupra ușei, și bărbații începură a sbierá gróznicŭ; vrură sĕ atace pe străinii, dar tĕnĕrulŭ sublocotenentŭ, țintindŭ revolverulŭ asupra lorŭ, i-puse în respectŭ. In sfîrșitŭ se împăcară, căcĭ sciindŭ unulŭ dintre ei ceva englesesce, se spuse Europenilorŭ, că ceea ce ei au mâncatŭ, suntŭ creerii uscațĭ ai vrășmașilorŭ ucișĭ de stăpânulŭ casei, celŭ mai strălucitŭ trofeu alŭ bĕtrânilorŭ negri. — Admiralulŭ Courbet încă și acum dice, că păpară mai bună nicĭ odată n'a mâncatŭ.

Trei nucĭ de cocosŭ anarchistice. — Din New-York se scrie: O veselă societate de călĕtoriă constătătóre din Daniilŭ Löwenthal și amêndoi fii sĕi, din Carol Capel, Henricŭ Sicher, Adolf Hahn și Ignatz Schultz, au plecatŭ în 7 Maiu a. c. cu vaporulŭ »Elbe“ de aci spre Bremen, ca sĕ cerceteze vechia patriă a Boemilorŭ. Ajungêndŭ în Bremen, poposiră o di în »Hotelulŭ de Rusia«, ér a doua di se despărțiră cu promisiunea, ca după 4 sĕptĕmânĭ sĕ se întrunéscă în Frauenberg (Boemia) și de aci sĕ plece împreună spre America înapoi. In diua destinată toțĭ călătorii sosiră în Frauenberg. Societatea se decise sé cerceteze castelulŭ principelui Schwarzenberg. In castelŭ e o carte, în care s'au subsrisŭ și ei, ca și alții, carĭ l'au cercetatŭ. Inspectorulŭ castelului, cândŭ le cetì numele, își încrețì fruntea și borborosindŭ ceva se duse în odaia de pază, în care se aflá și unŭ birou telegraficŭ. »Ce va sĕ dică acésta?« se întrebară cei din New-York, și până a nu apucá sĕ se reculégă, li se făcù cunoscutŭ din partea comandantului de gendarmĭ, că ei suntŭ »prinsonierĭ“ și au sĕ se supună unei stricte cercetărĭ. După ce fură toțĭ căutațĭ prin busunare și peste totŭ dise gendarmulŭ; »Domnule Ignatz Schultz, d-ta îmĭ vei dá cheia sĕ-țĭ deschidŭ cufĕrulŭ; trebue sĕ vĕdŭ lucrurile d-tale.« — Schultz îi spuse gendarmului, că cufĕrulŭ sĕu e în Sedluce lângă Frauenberg, în casa părintéscă. Gendarmulŭ îi rĕspunse, că-lŭ va însoțí până acolo. Schultz a trebuitŭ sĕ părăséscă pe colegii séi și se plece cu gendarmulŭ. Ajunșĭ acolo, fù adusŭ la fața locului și primarulŭ. Acesta îi spuse lui Schultz, pe care ilŭ cunoscea de micŭ copilŭ, că elŭ e bănuitŭ »de unŭ anarchistŭ periculosŭ“ și că se crede, că are o mare cantitate de dinamită la dĕnsulŭ. Cândŭ audì Schultz declarațiunea primarului făcù ochii marĭ. Elŭ și-a adusŭ numai decâtŭ aminte, că în 31 Maiu, când erá în Praga, a cetitŭ în »Prager Tageblatt« următórea telegramă reprodusă după »Vossische Zeitung«: »Berlinŭ, 30 Maiu. Unulŭ dintre cei mai periculoșĭ anarchistĭ, cu numele Ignatz Schultz, e pe drumŭ dela New-York spre Europa. De aceea în tóte porturile au sĕ se visiteze tóte corăbiile, carĭ vorŭ sosí cu deamĕnuntulŭ. Schultz are la sine o mare cantitate de dinamită și are de scopŭ sĕ mérgă în Austria.« Schultz se simțea nevinovatŭ și cu unŭ zîmbetŭ îi rĕspunse bĕtrânului țĕranŭ, care erá primarŭ: — »Domnule primarŭ, poțĭ căutá totŭ ce am, dinamită însă nu vei aflá.« — »Vomŭ vedé,« rĕspunse primnarulŭ și însoțitŭ de gendarmŭ plecară spre casa lui Schultz, unde ai sĕi se speriară de prea grabnica lui întórcere. După ce i-a liniștitŭ, Schultz s'a dusŭ cu amênduoi amploiații în odaiă, deschise cufĕrulŭ suspectŭ și scóse afară totŭ ce erá înlăuntru: haine, rufe, totŭ felulŭ de darurĭ, ce le avea elŭ din New-York; lucrurĭ carĭ n'au atrasŭ atențiunea funcționarilorŭ statului. Pe fundulŭ cufĕrului însă erau 3 globurĭ negricióse de doue orĭ așa de marĭ, ca unŭ pumnŭ. Abia le observà gendarmulŭ și strigà cu unŭ aerŭ triumfatorŭ: »A, a, étă-le, acestea suntŭ bombele de dinamită.« Schultz începù sĕ rîdă cu hohotŭ, și ridicândŭ unŭ globŭ în susŭ, dise: »Acestea suntŭ nucĭ de cocosŭ, domnii mei,« și trântì una de pămêntŭ, care se sparse în bucățĭ. Primarulŭ și gendarmulŭ ducêndu-se spre ușă se uitară îndĕrĕtŭ la Schultz, care ridicândŭ o cójă de nucă începù s'o mănânce. Ei se depărtară, Schultz mai rĕmase cât-va timpŭ în Boemia și apoi se întórse în New-York. Aci aflà, că din 17 Maiu s'a telegrafatŭ, că anarchistulŭ Schwartz a plecatŭ spre Austria. Oficiulŭ telegraficŭ schimbase pe Schwarz în Schultz.

REUNIUNEA PENTRU AJUTORAREA VEDUVELORU IN BRAȘOVU.

Lista IV.

Din vêndarea statutelorŭ au incursŭ:

Dela Susana Popovicĭ 2 fl. pe un anŭ ca membră activă și 20 cr. pe statute, Maria Davidŭ 10 cr., Rosalia Plașcu 10 cr., Maria Alexi 10 c., D. Eremias 20 cr., Sofia Spuderca 20 cr., Maria Zănescu 20 cr., Susana Turcea 20 cr., Maria Radovicĭ 20 cr., Veturia Négoe Romanŭ 20 cr., Maria Sorescu 20 cr., Iónŭ Taflanŭ 20 cr., Ion Lengerŭ 20 cr., Ionŭ Dușoiu sen. 20 cr , Ion Dușoiu jun. 20., N. N. 10 cr., D-na Rădulescu 20 cr., Vas. Orgidanŭ 1 fl., Maria Munteanŭ 20 cr., Ecaterina Archimandrescu 10 cr., Domna Leca 10 cr., Vilma Popŭ 20 cr., Nicolae Bidu 1 fl., Elena Mihalovicĭ 20 cr., Sevastia Mureșianu 20 cr., Susana Popovici 10 cr., Elisa Anken 10 cr., Elisabeta Dobrenu 10 cr., Efrosina G. Ioan 40 cr., Hareti Popŭ 20 cr., Eugenia Cioranu 20 cr., Hareti Porescu 20 cr., Luisa Popescu 10 cr., Bălașa Blebea 20 cr., Maria Popea 50 cr.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 5 Septemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.15
Rentă de aurŭ 4%	91.75
Rentă de hârtiă 5%	88.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.—
Bonurĭ rurale ungare	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—
Bonurĭ rurale transilvane	100 75
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.70
Imprumutulŭ cu premiu ung.	113.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.90
Renta de hârtiă austriacă	80.75
Renta de arg. austr.	81.40
Renta de aurŭ austr.	104.—
Losurile din 1860	134 60
Acțiunile băncei austro-ungare	850.—
Act. băncei de creditŭ ung.	295.—
Act. băncei de creditŭ austr.	297.25
Argintulŭ	—.—
Galbinĭ împărătescĭ	5.74
Napoleon-d'orĭ	9.66½
Mărcĭ 100 împ. germ.	59.55
Londra 10 Livres sterlinge	121.60

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 22 Augustŭ st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	92½	vênd.	93⅓
Renta rom. amort. (5%)	„	93½	»	95½
» convert. (6%)	»	97	»	98
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	»	32	»	33.—
Credit fonc. rural (7%)	»	101¾	„	101¾
» „ „ (5%)	„	91	„	91½
» » urban (7%)	»	101	„	102
» » » (6%)	»	96½	»	97½
» » » (5%)	»	87	»	87½
Banca națională a României	„	1395	„	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom.	„	362.	„	363
« » » Națională	„	243	»	245
Aurŭ	„	7·10.%	„	7·10
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.08.	„	2.10

Cursulu pieței Brașovŭ
din 6 Septemvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.	Vênd.	9.05
Argint românesc	»	8.90	»	9.—
Napoleon-d'orĭ	»	9.62	»	9.64
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.92
Imperialĭ	»	9.88	»	9.00
Galbenĭ	»	5.66	»	5.68
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

☞ **Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)**

SCHUTZMARKE
Ofner Adlerberger
Eigenbau.
Jos. Dietzl Budapest.

Inlocuesce pe deplinŭ vinulŭ finŭ de Bordeaux.

Acestŭ *vinŭ negru escelentŭ și fără îndoiélă celŭ mai bunŭ alŭ Ungariei* póte fi pusŭ în privința cualității sale superióre *alăturĭ cu vinurile fine de Bordeaux* și medicii cei mai de frunte ìlŭ prescrie cu cele mai bune succese celorŭ ce suferŭ de *anemiă, stare fisică slăbită,* precum și *reconvalescențilorŭ* s. a.

☞ **Veritabilŭ e numai atuncĭ** décă atâtŭ *eticheta* câtŭ și capsula și *dopulŭ* fie-cărei sticle *va aré marca de mai susŭ înregistrată la tribunalŭ deodată cu firma.* ☜

Se capĕtă *în sticle împlute la noi* la domnii **Emil Porr** la stéua roșiă (rothen Stern) în *Brașovŭ, G. W. Grohmann* în *Sibiiu, Csiki Lukáts, Konya Sándor, Riskas Bela, Hirschfeld Sándor, Gergely Ferencz* și *Novák Viktor* în *Clușiu* precum și în cele mai multe orașe și la tóte băile (scaldele) Transilvaniei.

3—3

Publicare.

Têrgulŭ de țéră celŭ mai aprópe în comuna **Banatŭ-Lipova** se va ține în **14 Septemvre** a. c. st. n.; ér **têrgulŭ de vite** se va începe *cu două ḑile mai înainte.*

B.-LIPOYA în 26 Augustŭ 1884.

Antistia (primăria) comunală.

Am onóre a face prin acésta cunoscutŭ pl. t. publicului, că subscrisulŭ am luatŭ asupra mea în Brașovŭ și împrejmuire

Representațiunea principală

a

„AZIENDEI“

societățilorŭ de asigurare austro-francese în contra elementelorŭ și nenorocirilorŭ și asigurărĭ pe viéță și pe rente, și promitŭ că voiu face asigurărĭ în contra elementelorŭ și pe viață cu premiele cele mai eftine și în condițiunile cele mai culante.

KARL HALMEN,
biuroulŭ agenturei principale »Têrgulŭ Boilorŭ« Nr. 329.

Depositŭ de postavurĭ de Brașovŭ.

Subscrișii au onóre a aduce la cunoscința onor. publicŭ, că în piața Brașovului „Têrgulŭ Florilorŭ“ 326 și-au stabilitŭ unŭ depositŭ alŭ cunoscutelorŭ fabricate de

Postavŭ de lână neamestecată

și de culóre veritabilă și mărfurĭ de modă

și ne rugămŭ de binevoitorulŭ concursŭ alŭ onor. publicŭ, fiindŭ gata a'lŭ serví câtŭ mai solidŭ.

10—15 **Wilhelm Scherg & Comp.**

APELU URGENTU

cătră toțĭ locuitorii Austro-Ungariei.

Fiindŭ silitŭ a părăsi comerciulŭ meu, pe care ìlŭ esercitŭ de mai mulțĭ anĭ, pentru a deșertá localulŭ la finele lunei viitóre, vêndŭ tótă marfa din depositulŭ meu, numai cu prețulŭ despăgubirei materialului primitivŭ.

Marfa este de cea mai fină, grea și bună calitate, și spre dovada solidității sale, orĭ ce marfă care nu convine cumpĕrătorului se primesce înapoi și se schimbă după plăcere, încâtŭ orĭ ce comandă se face fără risicŭ.

Cămășĭ de dame din celŭ mai bunŭ Chiffon englezŭ și cu broderii veritabile helvețiane, o adevĕrată broderiă de artă, bucata cu 1 fl. 50 cr., duzina fl: 16.50.

Corsete de nópte pentru dame de aceeașĭ calitate, fórte lungĭ și în tótă lungimea cu broderii helvețiane, fórte elegante, o podóbă pentru fiĕ-care damă 1 fl. 50 cr. duzina 16 fl. 50 cr.

Aceleașĭ, din barchentulŭ celŭ mai finŭ și greu fórte fórte lungĭ, brodate în tótă lungimea lorŭ, bucata fl. 1.60.

Fuste din cea mai fină pênză, gătite cu bordurĭ fine de colóre veritabilă și cu volants, fórte finŭ, cualitatea ântâiu, bucata 1 fl. 40 cr., duzina 15 fl. 50 cr.

Cămășĭ pentru domnĭ, din celŭ mai finŭ Chiffon englezŭ cu peptŭ înpătratŭ, largĭ la gâtŭ după trebuință 1 fl. 50 cr., duzina 16 fl. 50 cr. Totŭ acele din celŭ mai finŭ Chiffon Schroll finŭ adjustatŭ à la France 1 fl. 70 cr., duzina 18 fl. 80 cr., bucata 2 fl., duzina fl. 22.50.

Garniture pentru masă cu desinŭ în florĭ, constândŭ din o fațá de masă și 12 șervete numai 2 fl. 85 cr. Totŭ acele lucrate în manieră francesă, fórte finŭ cu ciucurĭ, pentru 12 persóne, garnitura 3 fl. 45 cr. Acele din damastŭ finŭ, cu desinŭ de florĭ, constândŭ din o fațá de masă pentru 12 persóne și 12 șervete fine, garnitura 5 fl. 60 cr.

Ștergare turcescĭ tivite și împachetate cu bucata, bordurĭ roșii și ciucurĭ lungĭ, cu puișorĭ lucrațĭ finŭ și luxosŭ, duzina 3 fl. 75 cr.

Marame (tulpane) marĭ pentru dame din lâna cea mai fină de Cerlinŭ, cu ciucurĭ lungĭ, în colorile cele mai alese și frumóse moderne ca: scoțiana, turcésca, sură, vênătă, albastră, négră, roșiă, brună, pestrițá etc. etc., 1 fl. 20 cr., duzina fl. 13.

Plaids de călĕtorie fórte marĭ și gróse, făcute de pănura cea mai grea și cea mai bună după mustre elegante angleze ca: surŭ, negriu, amestecatŭ, cu ciucurĭ grei și groșĭ; aceste Plaidurĭ se potŭ întrebuința în lungimea și lățimea lorŭ ca îmbrăcăminte, ca plapomă de călĕtoriă, plapomă de patŭ și Shawl de dame, dar și după o întrebuințare de 20 de anĭ se mai potŭ face din acele doue îmbrăcăminte elegante; se potŭ cruța de totŭ prin aceste pardesiurĭ, mantele de plóe și paletonurĭ, cualitatea I. numai 5 fl. 50 cr., cuatitatea II. numai 4 fl. 50 cr. bucata.

Pânză de casă 30 coțĭ întregĭ, celŭ mai bunŭ și celŭ mai greu fabricatŭ pentru folosulŭ casei 5/4 largŭ 7 fl. 50 cr., 4/4 largŭ 5 fl. 50 cr., bucata 7 fl. 50 cr. Prețurile bumbacului se urcă repede, pânza va costá în timpŭ scurtŭ prețu duplu; o comandă grabnică se recomanbă adecă la fie-cine.

Batiste din cea mai grea mătasă din Lyon, fiĕ-care cusută în alte colorĭ, duzina 3 fl. 50 cr.

Ciorapĭ finich de mătasă în cele mai frumóse colorĭ, vergate cu roșiu, vênătŭ, violetŭ, rosa, cafeniu și chamois lungĭ până peste genunchĭ 3 părechĭ 1 fl. 15 cr.

Garniturĭ Gobelin, costândŭ din doue fine acopereminte de patŭ și unulŭ pentru masă, (cu ciucurĭ de catifea) în colorĭ, lucrate fórte frumosŭ, costă o garnitură adecă tóte trei bucățile la olaltă 7 fl. 50 cr.

Lepedee (cearșafurĭ) fără cusătură de o pânză bună și grea, acomodate pentru celŭ mai mare patŭ 8/4 largŭ 1 fl. 35 cr., duzina 15 fl.

Certine de lute celŭ mai finŭ și celŭ mai bunŭ fabricatŭ, cualitatea grea, închisŭ sĕu deschisŭ în mustre persice, turcescĭ, și indiene cu ciucurĭ mulțĭ și lungĭ, lungimea 3 metri și 30 centimetri, o feréstră, adecă părechea I. cualitate fl. 5, II. cualitate 4 fl. 25 cr.

Cheviot stofe diagonale pentru Domnĭ pentru sesonulŭ tómnei și iernei, țesute de lână veritabilă de óie, în cele mai nouĕ și netede culorĭ, netede și tărcate, calitatea primă, sare cafenii, vînete, măslinii și negre. O garnitură complectă pentru orĭ cine numai 6 fl. Mostre nu se potŭ trămite de locŭ.

Cumpărătorii de marfă în valóre de celŭ puținŭ 15 fl. primescŭ ca remunerațiune, adecă gratis unŭ inelŭ veritabilŭ de aurŭ 6 carate, ornatŭ cu turchise și mărgăritare gravatŭ frumosŭ și fórte elegantŭ.

Comandele, cari se efectuescŭ numai după trămiterea sumei datorite sĕu cu rembursŭ (Postnachnahme) sunt a se face la WAARENHAUS

J. H. Rabinovicz,
WIEN II. Schiffamtsgasse 20.

Tipografia Alexi Brașovŭ.